

MESSIDOR

Revista Mensual

ANY I

Barcelona, Abril de 1918

Núm. 7

Regionalisme :: Solidaritat Internacional :: Iberisme

MESSIDOR admet col·laboració en totes les llengües iberiques i neollatines i en llengua anglesa.

Oficines : Carrer Rosselló, 166. - Telèfon G. 791 - BARCELONA

SUMARI: Orientació.—Orientación.—La sociedad de las naciones, ¿será posible?, per P. M. T.—De la inquietut ideològica en els temps nous, per Josep M.ª de Sucre.—La obra d' Orsiana (Semblança ideològica), per P. M. Turull.—Les Mutilés, de Eugeni d'Ors, traduc. de T. M. B.—El mañana del romanticismo, per Alfonso Maseras.—Una enquesta de «Messidor».—Crònica internacional.—Crònica regional.—Bibliografia.

ORIENTACIÓ :: Havem vingut a la llum en una època de grans inquietuts, de grans convulsions, i si havem estat induïts a pendre un nom, es aquest sols una de les formes de manifestació d'aquest clamoreig anònim i tumultuós que és el bateig de l'ànima del temps: el temps, que actualment ho és d'idealismes, i de grans realitzacions al ensemps. ¶ Estem doncs en l'atri qui mena a les regions lluminoses de l'avenir; i aquest atri, a tots els qui sentin desig de renovació, de plasmació, de revolució, és obert. ¶ L'idealisme serà de Plató, al·liat serà a l'intent de realització de Tolstoi. El realisme, el positivisme de Proudhon i d'August Comte, al·liat a l'espiritualisme de les doctrines de Crist. Col·laboradors ensems que llegidors serem tots; serem soldats en la lluita eterna de l'home conscient i cult amb si mateix, amb les pròpies passions i les pròpies preocupacions. Mes nosaltres menarem sovint l'esguard vers un programa. La depuració i la lliure evolució de la personalitat catalana, com la de tots els pobles que sentin plenament la llur personalitat pròpia; la realització de l'ideal federatiu de l'Iberisme que inspirà al poeta Maragall, i en fi, l'obtenció de la major harmonització possible amb els pobles més afins, i amb l'Humanitat tota, germana nostra, laborant així per l'adveniment de la cultura integral universal de la veritable civilització qui serà fonamentada en el còdic de la Societat de les Nacions, llas d'unió entre tots els pobles de la Terra.

ORIENTACIÓN :: Hemos venido a la luz en una época de grandes inquietudes, de grandes convulsiones, y si nos hemos visto inducidos a tomar un nombre, es esto sólo una de las formas de manifestación de ese clamoreo anónimo y tumultuoso que es el palpitir del alma del tiempo; el tiempo, que actualmente es de idealismos y a la vez de grandes realidades. ¶ Estamos, pues, en el atrio que conduce a las regiones luminosas del porvenir, y este atrio, abierto está a todos los que sientan deseos de renovación, de plasmación, de revolución. ¶ El idealismo sereno de Plátón, será aliado al intento de realización de Tolstoi. El realismo, el positivismo de Proudhon y de Augusto Comte, será aliado al espiritualismo de las doctrinas de Jesucristo. ¶ Seremos al par lectores y colaboradores; soldados seremos en la lucha eterna del hombre consciente y culto contra sí mismo, contra sus propias pasiones y preocupaciones. Pero nosotros tendremos a menudo fija la mirada en un programa: la depuración y la libre evolución de la personalidad catalana, como la de todos los pueblos que sientan plenamente la suya propia, la realización del ideal federativo del Iberismo, que inspiró al poeta Maragall, y, en fin, la obtención de la mayor armonización posible con los pueblos más afines y con la Humanidad entera, hermana nuestra, laborando así por el advenimiento de la cultura integral universal, de la verdadera civilización, que estará basada en el Código de la Sociedad de las Naciones, lazo de concordia entre todos los pueblos de la Tierra.

Aconcellem a nostres llegidors l'adquisició dels números anteriors de «MESSIDOR», car així podran fer-se càrrec de la relació que serveix els treballs publicats, i de l'orientació que els inspira, completant-los, i el·laborant un criteri definit.

Aconsejamos a nuestros lectores que adquieran los números precedentes de «MESSIDOR», pues así podrán hacerse cargo de la relación que guardan los trabajos publicados y de la orientación que los inspira, completándolos, y elaborando un criterio definido.

20 cènt.

La sociedad de las naciones, ¿será posible?

La idea de unir a las diferentes agrupaciones llamadas Naciones por leyes comunes, por un Código complejo internacional, por Tribunales de arbitraje internacionales y por un cuerpo de policía internacional, ha tenido en estos últimos tiempos entusiastas y convencidos defensores. En el parlamento francés ha llegado a votarse y aprobarse por mayoría la idea en principio. En Londres se ha tratado de ello, en Washington se ha llegado a intentos de realización más precisos; pero hoy por hoy no se ve la posibilidad inmediata de hacer un ensayo. Los Gobiernos de Alemania y Austria han mostrado cierta aquiescencia a las teorías que Wilson preconiza, pero siguen luchando denodadamente, no para crear un código internacional sino para imponer su código.

La idea no debe ser abandonada; hay que ser optimista y estudiar los obstáculos ocultos que impiden la realización. El ilustre publicista americano Sr. Rafael Altamira, escribió que las razas anglosajonas y las razas latino-americanas podían y debían completarse aunando las peculiares cualidades características, llegando a una compenetración que produciría una cultura superior y civilizadora; así, preconiza la inteligencia entre las repúblicas sud y centro americanas con los Estados Unidos de América del Norte.

Eugeni d'Ors habló poco ha en una de sus «glosas» de que el ideal de la Sociedad de las Naciones, no imposible, podía pasar por varias etapas evolutivas y una de ellas era, la unión de un grupo grande de razas y de Naciones de Europa y América.

M. Jean Hennessy, el joven y estudioso diputado regionalista socialista, francés, ha realizado trabajos meritorios para llegar a una fórmula práctica, en su noble afán de modificar la organización social y de las naciones bajo más justas bases. Pero la guerra sigue cruenta.

Un poeta castellano, amigo de Cataluña, don Enrique Díez-Canedo, decía escépticamente — y no lejos andaría del pensar de Unamuno, — que la organización de la Sociedad de las Naciones caería en los mismos vicios que las otras agrupaciones humanas, el Estado, el municipio, etc., víctima de la defectuosa constitución del ele-

mento primordial del enemigo común, a saber, del propio ser humano. Pero no hay duda de que existen medios pedagógicos y sociales para remediar esos defectos. A las ciencias pedagógicas y ético-sociales hay que acudir, pues, para coope-
rar y prepararse de antemano al triunfo, del Ideal. Es evidente que hay que dejar un margen de expansión a las pasiones y no se puede esperar que todos los seres humanos lleguen a un grado de equilibrio máximo entre las pasiones y su intelecto, pero puede lograrse que un mayor número de ellos se aproxime a ese máximo equilibrio. Es tan cruel, tan monstruosa esta guerra, tan dura la lección, que necio será el hombre si no sabe aprovecharla. La humanidad es como un potro de sangre caprichoso y mal domado. El jinete, que es la conciencia, debe observarlo y dirigirlo y refrenarlo constantemente; de otro modo pierde su orientación y se desboca. Así es y así ha sido siempre el ser humano. La lucha existirá, pues, siempre, pero la educación puede ser más o menos apropiada y acertada y llegar a obtener un mayor predominio de las facultades de método, de disciplina, de conciencia sobre las locas desviaciones pasionales a menudo perjudiciales a la salud individual y social; así lograrse debe que no sea el dolor y el castigo la única ley del mejoramiento sino la conciencia clara y equilibrada la que determine y encauce toda resolución o actuación así en el individuo como en la colectividad.

El ideal de elevar la actuación toda de la humanidad a un grado más alto de generosidad, de espíritu de equidad, de comprensión, de belleza es tan grande y sugestivo para los espíritus no vulgares, es tan hermoso pensar en una sociedad donde la vida fuera más armoniosa, más simplificada y agradable por una mayor bondad en las conciencias, que vale la pena de hacer lo mejor de su parte cada cual — especialmente los que ocupan cargos de influencia política, o social, — para hacer así algo eficaz, para llegar a ensayar en la práctica ese sueño dorado de grandes hombres de los siglos XIX y XX, la Sociedad de las Naciones.

P. M. T.

De la inquietut ideològica en els temps nous

En l'extens panorama de la intel·ligència, se trabuquen amb facilitat els termes, quan socavat del sentiment de l'home el misteri de la revelació, se parla de les possibilitats d'orientar-lo—en la necessitat en que's troba de creure—i no pas per transitoria exegesi.

Es té per segur que és per voluntària i única negociació de l'antiga fe, que'ls actes d'hom volen ser explicats.

S'arriba a dir que més enllà de la teologia no hi ha concepció moral ni raó d'existència col·lectiva. ¿I és que potser semblant judici (apart de la natural tendència a resistir les idees noves que sempre han tingut les gents envilides per un atavisme semi-inconscient) se produeix per contrecop, a l'observar com hi ha qui al defugir l'antic dogma, cau en l'exclusiva interpretació biològica de la existència o en un empirisme, aparentment espiritualista, que, sostraint de l'home tot son viu fonament de passió, el converteix en orb i frèvol element de la naturalesa?... Llastimosa solució.

Sia com vulla, és de reconèixer que la força subconscient qui adès reposava en la teologia, àvidament cerca una nova organització a la manera de l'antic esclau que bo i declarant-lo lliure no sab desavesar-se—perquè no pot—de son cruel i despòtic propietari: cerca com una mena de temple obert o pragmatisme de que pugui refiar-se si no en el sentit de les aspiracions individuals, per la necessitat social de

mourer's en l'acció per quelcom més que no sien exclusius i egoistes interessos materials. I d'aquí la tragèdia dels temps nous, que no és possible l'home sense les idees, que com a tals, venen de la reflexió, ni son aquestes suficients per a donar, espontàniament, sortida, en avinensa col·lectiva, a la efusió motriu renovadora.

Altrement, reconeguda la sustancialitat metafísica de l'home i el sentit dever de no aixarrear-l'hi per a no retornar-lo a la bestialitat ¿és possible evitar, que en el dupte, se deixi endur pel corrossiu nihilisme o una massa extensa complascència epicuriana? Felicitment la imaginació que devenia xorca en l'ensimismament dels dogmes, ha trobat la sòbria i essencial manera que és la de reconèixer, per damunt de tot, els benefets d'una generosa i concient solidaritat: i es va extenent la convicció de que'l nucli vital de la humanitat, a despit del sacleig dels segles, s'ha conservat inalterable i el venturós desfici de la consciència moderna, ha encertat a trobar que els homes fins a ella havien lluitat per lo que exteriorment els separava i no pas per lo que de fet els uneix: que és en els moments més fervorosos i selectes, el pressentiment d'una justa ciutat d'armonia, enllà o ençà de les estrelles, tant més pròxima i realisable en quant s'afermi en cadascú a l'alsaria del temps, la responsabilitat d'actuar segons una profunda ardorosa concepció moral de l'humana existència.

JOSEP M.^a DE SUCRE.

La obra d'Orsiana (Semblança ideològica)

L'esperit observa serenament, inquireix, critica, en constant aleteig d'exploració. Deambula joganer pels íntims jardins il·luminats o pels laberintins entenebrits de les agenes consciències, i així, de flor en flor, sab extreure l'essència secreta, ignorada, de les coses, i de les idiosincràcies. No és pròdig en manifestar-se en verb parlat, car el fet de la pròpia presència i unes breus paraules són matèria suficient per tota una llarga meditació. Ço fent, treballa i juga, tot i anant volant espiritualment pels jardins de les intel·ligències, i el joc de la sua ironia, reservada a voltes i temible, té quelcom de pietosa en el silenci, que esvaeix el menyspreu, car és capable de pietat vers la insuficiència i escassa capacitat de l'intel·lecte per a rebre la divina llum.

Mes a l'ensems, jugant i treballant, produeix

una irradiació d'optimisme, i és, com els filòsofs de la Grècia, «heliosic», és a dir, «luminós», «exogen», no semblant als pensadors tenebrosos, «endogens» qui, com Nietzsche, tenen l'esguard revertit, vers l'interior de si mateixos. Hi ha qui preté que és massa incisiu, implacable, contra l'agressor qui volgués suplantar-lo i que es complau en fer ús de la força subtil de la ironia pròpia. Altres diuen que bé cal defensar-se contra l'agressió dels detractors. A més, a aquests podriem dir: Aprenem la mútua indulgència i practiquem per l'esforç quotidià, el propi millorament; ¿qui podrà mostrar-se lliure de febleses?... Mes, passem, passem, que les joies a fruir són grans... Grans són les joies espirituals a fruir en deambular plàcidament pel florit jardí d'orsia. Enllà veiem expandir-se l'arbre robust i clàssic de

La Ben Plantada, l'obra mestra, el «capo-lavoro» del jardí jovenívol; la visió de la verge mediterrània qui és retornada a la llar, després d'orejar-se i enrobustir-se al través de la mar atlàntica; és la verge mediterrània que rememora atàvicament la visió dels clàssics palaus d'Itàlia i dels vibrants colors i matissos lluminosos de les cales hel·lèniques. I en profusa abundor van florint les gloses, flors de diversos tons formant una gamma delectable, i ens evocuen la severa Girona, i enllà sorgeix la voluptuosa i superba Venècia, i fets, i esdeveniments, i pensaments, i cròniques, i sonen les remors de Gualba, els ecos musicals de Gualba, la de mil veus impregnades d'un delicat sensualisme; sorgeix altre pomell magistral; la *Flos Sophorum*, homenatge a la Ciència, exquisit maridatge de la Ciència amb l'espiritualitat conscient de l'artista: i va ela-

borant-se l'obra d'alta pedagogia... i altres flors... i altres arbres... i altres paisatges lluminosos, i entre tots ells passa «L'home que treballa i que juga», i com a complement que semblaria fútil, mes que dona altre tò de civilitat a l'exemplar integralitat d'ordenació i capacitat complexa, l'exterior és també pulcre. Vestiria amb elegància la clàmade patrícia, com a ropatge sota el qual habitaria l'ànima entre socràtica i diogènica... I, en fi, de tot aquest conjunt ve a surgir, a formar-se, a expandir-se una espiritualitat distingida i afilada que tendeix fortament a redimir-nos de certs aspectes d'estret positivisme, vulgar i casolà, o d'extremat ruralisme, o de migrat sentimentalisme indisciplinat... i l'obra d'orsiana s'estén serenament enllà de Catalunya.

PAUL M. TURULL.

LES MUTILÉS

..... Rien n'est plus passionnant pour le psychologue, que les problèmes de la formation morale de l'homme. En vue d'étudier ce problème il existe depuis quelque-temps à Port-Villez (Seine-et-Oise) un observatoire magnifique. Là-bas, tout près, la Seine coule en dessinant une ligne ondulée, élégante, fine, telle l'insinuation discrète d'un diplomate.

..... Le Gouvernement belge y a installé une Ecole qui s'occupe de la rééducation professionnelle des soldats invalides et des mutilés de la guerre.

Sculpter l'âme d'un enfant, c'est déjà une tâche ardue, mais pensons comme elle doit l'être encore celle de mouler à nouveau l'âme d'un homme, déjà durci par la vie et les habitudes! Pour la première de ces tâches, le doigté habile du sculpteur d'âmes peut suffire; pour la dernière, il faudra le marteau, le ciseau aigu, peut-être le grand feu qui fait couler le bronze. Tout cela se trouve à Port-Villez. Le ciseau est appelé technique; le marteau, énergie et ténacité; le feu allumé, est celui de la pitié et du patriotisme. Il en sort ainsi des statues humaines, sous la forme d'artisans, aussi méritoires que celles qui décoraient jadis les temples athiques ou les «Loggie» de la Toscane.

En défendant leur patrie sur le champ de bataille ensanglanté, un menuisier perdait son bras droit d'un éclat d'obus; un portefaix a gardé une balle dans le poumon; un paysan a

eu les pieds et les mains pourris par les gelées humides des tranchées; par le choc d'une bûche incandescente, atteint d'un tison ardent sur les yeux, un pauvre horloger a eu le regard plongé pour toujours dans les ténèbres. Que faire de ces victimes douloureuses, de ces loques humaines? Faudra-t-il les abandonner à la misère et à la mendicité, tels que jadis nous avons vu les maigres soldats repatriés des aventures hispaniques, qui ont été, pour nous, comme des spectres, vers la fin du dernier siècle, aux temps où nous faisions notre apprentissage de la vie? Les réunir comme dans un musée de débris glorieux, dans un triste refuge d'invalides — triste, oui, alors même qu'il soit couronné par la coupole dorée d'un monument napoléonien, à quoi ça sert? — La solution moderne est tout autre. La solution moderne entend retourner ces hommes aux avantages de la production, à la dignité du travail honnête. L'aveugle apprendra, grâce à une pédagogie paciencieuse, à suppléer les claires révélations de la lumière par les savantes recherches de l'atouchement. Le corps mutilé du campagnard deviendra encore celui d'un cordonnier profitable, qui se servira d'un nouvel outillage, assis sur une chaise appropriée. L'homme de peine fera des corbeilles ou des objets semblables. Le menuisier éduquera son chignon et il reprendra son métier sans avoir des mains — ainsi qu'il le fait le vieil et grand Renoir, lequel, presque paralitique, a repris ses pinceaux... Le foyer prolétaire n'aura rien perdu de la sorte, et la société non plus. Ainsi l'arbitre humain, aidé de l'esprit, fertile en ressources, saura en-

core victorieusement retrouver le sourire devant les pires atteintes, si cruelles, du destin.

Voilà l'œuvre de Port-Villez. Au cours de cette œuvre, dans ses épisodes, combien de moments d'émotion, combien d'efforts dramatiques, combien d'alternatives dans l'initiation, combien de crises, de défaillances et de victoires! Et aussi, que d'héroïsme silencieux, combien de leçons incomparables pour le psychologue! Ces pitoyables soldats arrivent du front, en pleine misère physique et morale. Leur cœur est pris d'une apathie tragique, n'ayant devant soi qu'une existence desœuvrée et stérile. Il faudra reconstruire la machine pièce par pièce. D'abord, l'on restaurera l'espoir, le courage, le sentiment du devoir, qui étaient rompus ou corrompus. Ensuite, l'on mettra en mouvement ces pauvres membres, ces articulations ankylosées et rigides. On a recouru à l'exercice obstiné, à la gymnastique qui, peu à peu, délivre... En avant! Il faut maintenant réparer ce que soit possible. Ici, un membre artificiel sauvera le membre manquant; là, un appareil singulier prolongera le cours d'un mouvement. En avant! On va resoudre les problèmes de l'adaptation moyennant les substitutions organiques et les substitutions mécaniques. Un organe remplace l'autre; l'habileté remplace l'organe; l'énergie fait ce que l'on demandait à l'habileté; et l'amour à la vie prend la place de l'énergie elle-même. A la suite d'essais obstinés et innombrables, on aboutit à la nouvelle vie, à la profession nouvelle, et nouvellement apparaît la vertu qui s'était éteinte... Le spectacle de ces hommes accomplis qui apprennent à marcher, en répétant les gestes hésitants des enfants; le spectacle de ces hommes déjà grisonnants qui ratrappent la possession du monde, non sans souffrir des chûtes et des échecs et se soumettant à des réadaptations délicates, voici quelque chose qui vous serre le cœur et qui vous fait jaillir les larmes... Le coude tranché fait des atouchements, en essayant de remplacer le multiple doigté de la main fleurie; un pied mobile aide comme il peut le veuvage d'un bras qui est resté seul. La foi du cœur rend une vie prodigieuse au mort artifice de la prothèse; les béquilles sont comme des ailes dans les courses incessantes du travail; les doigts ont appris déjà, sans avoir recours aux yeux, la place de chaque lettre dans le rapide métier des typographes... En avant! Il faut, maintenant, te donner une âme nouvelle, soldat! Soldat de vingt ans, soldat de trente ans, soldat de quarante ans: change donc la peau, puisque tu as changé de métier. L'âge, le temps qu'il te reste à vivre, qu'importe? Un siècle ou une heure, il est nécessaire de vivre en continue production, non pas comme un parasite

de la nature, mais comme un maître de la nature — bon travailleur et bon artiste jusqu'à la fin. Octogenaire qu'il était, Goethe étudiait la langue persanne. On nous dit que Socrate, dans la prison, essayait une aire de flûte. — Socrate, lui demanda un disciple: à quoi bon apprendre cette aire, si tu dois mourir demain? — Il me servira, lui répondit le philosophe, pour la savoir en mourant... La leçon de Socrate et de Goethe c'est aussi la leçon de Port-Villez.

D'autres enseignements nous pourrions y trouver encore. Pédagogie d'hommes, pédagogie de nations, n'est-ce pas la même chose? Ici le psychologue prend de la main le politicien, surtout lorsque le politicien penserait agir sur un peuple qui ayant été auparavant libre et entrepreneur, libre d'âme et de corps, se trouverait après mutilé et, par suite de sa mutilation, déchu et soumis dans l'abjection et l'apathie. Chose pareille à la rééducation d'un soldat c'est la reconstruction d'une patrie. Il s'agit aussi d'un problème de réadaptation, et d'un problème de renouvellement de la foi, de l'espoir et de la vertu. Ce sera une tâche dure et longue. D'abord, les mouvements seront inhabiles, le courage mince. La conscience de ne servir à rien, la timidité, l'horreur au ridicule, relantiront le résultat de beaucoup d'expériences, rendront stérile, aux débuts, beaucoup d'efforts. N'importe! Le premier commandement est de ne pas se décourager. On obtient des petites solutions, des expériences professionnelles, d'habiles substitutions, des dispositions ingénieuses, et là où il le faut, la greffe opportune, l'artifice auxiliaire. Le corps de la patrie retrouvée se complète, reveillé qu'il est, et il met en exercice ce qu'il lui reste d'éléments naturels. Avec cela, il se sent encouragé, et plein de ce courage, la partie est gagnée. La patrie blessée et mutilée est encore bonne à quelque chose! Le peuple victime de la cruauté du destin, n'en est pas pour cela abattu; il pourra encore gagner sa vie. Oui, puisqu'il faut que les peuples gagnent leur vie, tout comme les hommes, car la vie ne peut pas être, pour personne, un don gratuit.

Ah Catalogne, Catalogne! Que des fois j'aurais pensé à toi, là bas, à Port-Villez, près de la Seine si élégamment courbe, dans l'ombre tendre des verdeaurs de France! Parfois, ô Catalogne, ô primitive, ceux qui luttons avec toi, parceque nous luttons pour toi, nous croyons que tu es un enfant; parfois, au contraire, ô Catalogne, ô lasse, ô valétudinaire, nous devenons chez toi des décadences seniles. Mais tu n'es pas ni l'un ni l'autre. Tu n'es pas un vieillard, tu n'es pas un enfant. Tu es, simplement, un lutteur qui est tombé, que nous avons

ramassé et qui doit être sauvé. Tu es un soldat blessé que l'on rééduque. Grisonnant que tu es, tu reproduis les gestes hésitants de l'enfant; tu reprends possession du monde, tu reprends possession de toi même, la démarche incertaine et timide. Peu à peu tu redeviens habile pour suppléer les membres que l'on t'arracha. Quand il te manque un organe, tu le remplaces par un autre. Tu possèdes des appareils qui ont deux, et trois, et même trente utilisations superposées; tu en as d'autres qui, au contraire, n'ont aucune utilisation: ce sont des haillons de chair morte, des vestiges, des témoignages de ton ancienne intégrité. Ainsi donc, ô Catalogne, tu fais face à la vie avec des espoirs qui sont des nostalgies et avec une résignation qui est de l'orgueil. Tu

regardes ainsi l'avenir avec tes yeux si singuliers, ingenus qu'ils sont de par leur virginité, troublés au même temps par le souvenir d'un passé glorieux. Et il faut te tendre la main, et te donner le bras, et te montrer encore le chemin, puisqu'il faut encore qu'il se passe longtemps avant que tu puisses ôter le bandeau de tes yeux et rejeter les béquilles. Mais il est de nombreux et glorieux chemins réservés à tes pas; il y a, pour tes yeux si tristes aujourd'hui, suivant la parole du vieil poème hindou, beaucoup d'aurores qui ne sont pas encore nées.

EUGENI D'ORS.

(Traduction de T. M. B.)

El mañana del romanticismo

Notorios son los caracteres del pueblo catalán. Es metódico en el vivir, lacónico en el hablar, parco en el imaginar, sobrio en el juzgar y aun parece ser frío en el sentir, por la rudeza, por la llaneza, mejor dicho, con que expresa los sentimientos de su corazón. Naturalmente, el espíritu de nuestro pueblo es, en muchos de sus aspectos, amigo del orden, de la claridad, de la lógica, de la precisión, de la verdad y de la ecuanimidad.

A pesar del sedimento gótico que, al agitarla, flota en la superficie de su alma, nada le turba tanto como las nieblas hiperbóreas, pues se ha formado en un ambiente meridional, en la luz gloriosa del Mediterráneo, esa misma luz que aureolara la divina Grecia, la Grecia que colonizó las costas orientales de Iberia y legó, a lo que más tarde debía ser Cataluña, no sólo su sangre, sino también su espíritu.

Un pueblo de tal naturaleza había de reaccionar forzosamente contra todos los aspectos del desorden y de la confusión, llámense romanticismo, simbolismo, decadentismo, impresionismo, modernismo o lo que se quiera. Era lógico, era fatal, que en el ambiente artístico y literario de Cataluña se buscaran caminos que nos ligaran a la tradición por un lado y nos abrieran, por otro, un puerto de salvación. Los caracteres del alma catalana explican también el hecho de que en la vorágine de nuestros titubeos y de la caótica indisciplina de los albores de nuestro renacimiento surgieran aquí y allí, como avanzadas del ideal futuro, algunos espíritus serenos y reposados que se resistían a la corriente tumultuosa.

La reacción, la revolución, si se quiere, pues se

trataba más de instituir que de restituir, se ha efectuado en todos los órdenes de la actividad intelectual. No diré que cada rama artística haya encontrado su definitivo, su verdadero cauce, pero sí que la tendencia al orden y a la tradición es general. La música y la arquitectura catalanas van haciéndose cada día más inconfundibles y van adquiriendo personalidad. Sus cultivadores, y los hay eminentes, se esfuerzan en conciliar el sentimiento popular y las normas clásicas.

La escultura, de dramática va haciéndose contemplativa. Según Ruskin, «dase evidentemente el nombre de contemplativo al método que consiste en no representar las cosas más que por el encanto que se desprende de ellas; por ejemplo, una dama por su gracia; un león por su fuerza; la escuela dramática, por el contrario, sólo se basa en la acción; no puede pintar una mujer linda si no le hacen la corte o la asesinan; no puede representar un ciervo ni un león, como no sea en una cacería, o para vencerlos, o que se devoren el uno al otro.» Ruskin recomienda en general la escuela contemplativa, que es indudablemente lo que sobrepone la razón a la imaginación, lo esencial a lo accidental, lo eterno a lo episódico. El arte debe repeler en lo posible todo lo pasajero para manifestar o revelar con mayor precisión lo intangible y perpetuo.

Nuestros pintores lo van comprendiendo así, pero no todos, desgraciadamente. Los más notorios siguen con sus tendencias que les han dado fama y provecho, y se resisten a cambiar de rumbo. Pero hay unos cuantos, entre los jóvenes, y no voy a citarlos porque sería comprometer

su gloria de antemano, que han llegado a formar escuela, ya bautizada con el nombre de «mediterránea».

Dire de paso, que la pintura es y será el arte más difícil de catalanizar. Contad, si podéis, los numerosos pintores catalanes que corren por el mundo. Son legión. Pues bien: «nuestro pintor», nuestro pintor genuino y representativo, que evoque y haga sentir el alma de nuestro pueblo, no se ha revelado todavía. Ciertamente es, por otra parte, que hoy la pintura es una Babel. Se ha dicho de este arte que su lenguaje era universal. No parece ser así si se estudia un poco la pintura moderna. Ahora cada escuela tiene su lenguaje y aun su alfabeto propio. No se hacen pinturas, sino ensayos de cómo se debe pintar, de lo que hay que decir pintando, de lo que es picturable y de lo que no lo es. Ya la pintura pretende expresarlo todo, lo real, lo irreal, lo físico y lo metafísico.

Y en tanto, el arte, lo que es arte porque es oficio, disciplina, método, regla y ciencia algunas veces, eso se desdeña, se descuida. En cuanto se poseen algunas pocas nociones de ese arte, ya se pretende resolver con ellas, o a pretexto de ellas, una serie de problemas absurdos, como el de la «cuarta dimensión», el de representar estados de alma, etc. Se habla inclusive de dar, por medio de la pintura, sensaciones acústicas y odoríferas...

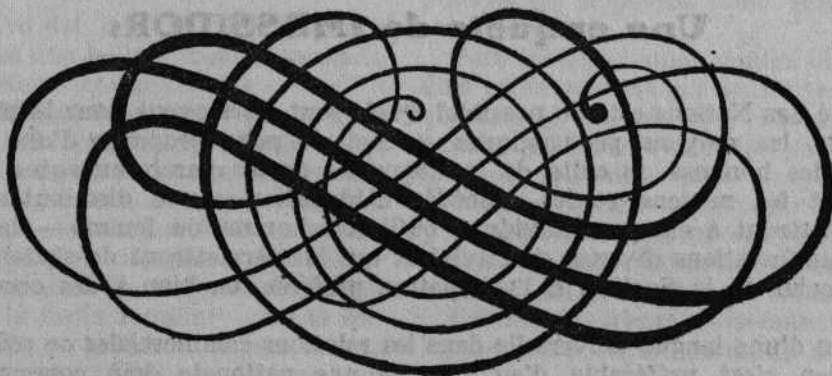
Los jóvenes a que aludía se han salvado de este laberinto universal donde se ha extraviado la pintura moderna. Los pintores castellanos están también fuera de él, por haber tenido, felicísimamente, una tradición gloriosa y no interrumpida a la que se han acogido, con muy

buen acierto, desdeñando todas las escuelas de última hora. Pero los pintores catalanes no tienen tradición que seguir, si no es la que señalan los grandes maestros de todas las épocas y de todos los países. Ardua es, pues, su tarea. Mas la corriente estética que preconiza la claridad, el método, la precisión y la solidez, si puedo expresarme así, es tan sana y poderosa, que la pintura catalana propiamente dicha es ya una realidad.

Volviendo otra vez al orden literario, el sentido clásico de la forma que, como he dicho, siempre tuvo algún oculto impulsor, fué iniciado por una pléyade de jóvenes universitarios que combatían al mismo tiempo el impresionismo literario de los escritores que se escudaban en las teorías de Maragall. Hubo lucha entre clásicos y románticos, entre aristócratas y plebeyos, entre eruditos y simples, entre los que querían un «arte por el arte» y los que escribían en su bandera «el arte por las ideas o por el pueblo.»

Los clásicos, los aristócratas, los eruditos, los del «arte por el arte», que sin seguirlos a pie juntillas, se aprovechaban de las corrientes literarias francesas que arrancaban de Beaudelaire y llegaban hasta Gustave Khan, triunfaron por completo, porque fueron a beber en las fuentes de la tradición, en los textos de nuestros escritores de los siglos XIII y XIV, porque poseían una preparación sólida y no pretendían resolver nada ni halagar a nadie con su arte. Por el contrario: los del «arte por las ideas o por el pueblo» cayeron pronto en la vulgaridad, en la incoherencia, y se apoderaron del teatro, iniciando su actual decadencia.

ALFONSO MASERAS.

Una encuesta de «MESSIDOR»

MESSIDOR dirigirà una encuesta a distingides personalitats, qual text reproduïm en català, castellà i francès.

- 1.er La Societat de les Nacions ¿és possible? — Medis eficients per a realitzar-la.
- 2.^{on} Medis pedagògics i socials per a fer arrelar en l'esperit de l'home el culte de la «lealtat», de la «paraula donada», de la «equital».
- 3.er Medis i procediments educatius i de distribució de les hores de treball que permetin a cada individu, sia home o dona, de desenrotllar íntegrament les pròpies activitats i dedicar-se en bé propi i de la Societat a l'ocupació preferida o a diverses ocupacions i activitats a son grat.
- 4.^t ¿Es convenient l'adopció d'una llengua universal per a relacions comercials o científiques, o bé és preferible adoptar-ne una de les nacionals ja conegudes? Medis per a perfeccionar les llengües regionals o de nacionalitats anexionades a altra més poderosa. Importància i aplicació que deu ser-les-hi donada.

Cada persona consultada podrà lliurement donar resposta a una o a major nombre d'entre les qüestions exposades. «MESSIDOR» haurà a gran honor el publicar-les.

Una encuesta de «MESSIDOR»

- 1.ª La Sociedad de las Naciones ¿será realizable? — Medios para lograrlo.
- 2.ª Medios pedagógicos y sociales para hacer arraigar en el espíritu del hombre el culto de la «lealtad», de la «palabra dada», de la «equidad».
- 3.ª Medios y procedimientos educativos y de distribución de las horas de trabajo que permitan a cada individuo, sea hombre o mujer, desarrollar íntegramente las propias actividades y dedicarse en bien propio y en el de la Sociedad a la ocupación preferida o a diversas ocupaciones y actividades.
- 4.ª ¿Es conveniente la adopción de una lengua universal para relaciones comerciales y científicas, o bien es preferible adoptar alguna de las nacionales ya conocidas? Medios para perfeccionar las lenguas regionales o de nacionalidades anexionadas a otra más poderosa. Importancia y aplicación que les debe ser concedida.

Cada persona consultada podrá libremente contestar a una o a varias de las cuestiones propuestas. «MESSIDOR» se honrará publicándolas.

Une enquête de «MESSIDOR»

- 1° La Société des Nations est-elle possible? Quels sont les moyens pour la réaliser?
- 2° Quels sont les moyens pédagogiques et sociaux pour propager d'une façon efficace et profonde, parmi les hommes, le culte de la «loyauté», de la «parole engagée», de l'«équité»?
- 3° Quels sont les moyens et les procédés d'éducation et de distribution des heures de travail, qui permettront à chaque individu — qu'il soit homme ou femme — de développer intégralement ses manifestations diverses d'activité et qui lui permettront de s'adonner en son profit aussi bien qu'à celui de la Société, à l'occupation préférée, ou bien à des occupations diverses, à son gré?
- 4° L'adoption d'une langue universelle dans les relations commerciales ou scientifiques, est-elle nécessaire ou bien c'est préférable d'en adopter une nationale déjà connue? Quels sont les moyens pour perfectionner les langues régionales ou des nations annexées. Importance et application qui doivent leur être attribuées.

Chaque personne questionnée pourra donner réponse à une, ou à plusieurs de ces questions. «MESSIDOR» aura grand honneur à les publier.

Crónica internacional

Clemenceau, el terrible acusador, ha posat en evidència la inconseqüència de conducta de l'avui emperador d'Austria, fent pública una lletra d'aquest, temps enrera dirigida al comte Czernin en la qual donava la seva acquiescència a certes aspiracions de la França i mostrava son desig d'entrar en negociacions amb l'«Entente». Avui, apoiat per l'emperador germànic, desmenteix el contingut esmentat. Aquesta actitud d'avui el posa en evidència, bé que, en honor als alts principis que MESSIDOR proclama, cal reconèixer que un jorn tingué millors inspiracions que les que avui el menen, i la pressió i la força que el sostenen en la violent actitud.

Crónica regional

Reproducimos a continuación unos fragmentos de un artículo titulado «La personalidad de Cataluña» que publica nuestro colaborador doctor Francisco Sala Rovira en el último número del *Boletín* de la Academia Calasancia. Como se ve, dicho artículo lo es de entusiasta difusión de los ideales de la Sociedad de Naciones y de los que expone «MESSIDOR»:

«Es necesaria la mayor armonía posible entre todos los pueblos de la humanidad entera, y esta armonía es sólo posible cuando los pueblos puedan moverse y obrar según su libre albedrío y propia libertad dentro de un principio universal de libertad y moralidad — aditamento, este último, que no se halla ciertamente en la conocida fórmula kantiana.

El ideal federativo del Iberismo que inspirara al poeta Maragall es una bella fórmula, necesaria para llegar a ulteriores consecuencias.

La grandeza y pujanza de una familia no puede lograrse teniendo indefinidamente sujetos a los hijos a un régimen de tutela como en una perpetua minoridad. Es necesario concederles la libertad suficiente para que puedan desenvolver con entera independencia sus propias energías y desarrollar sus facultades sin trabas de ninguna clase. En el día solemne de la fiesta familiar — no lo dudéis — todos los hijos se sentarán en una misma mesa y todos se sentirán orgullosos de llevar un mismo apellido. No por otorgarles una libertad merecida ha de quedar la familia disgregada ni debilitada.

Este principio de la máxima libertad a los diferentes Estados y de la máxima autonomía

a las distintas nacionalidades que integran un mismo Estado, junto con el principio de un supremo amor a la humanidad, han de ser las dos leyes fundamentales que rijan las relaciones de la comunidad internacional.

.....
¡Que el amor inspire toda nuestra vida, hermanos! ¡Que sea el fruto de la afectuosidad de una amistad verdadera el saludo que dispensemos al prójimo! ¡Que no impere en nuestra relación social la ficción, el egoísmo, la mentira y el mercantilismo! ¡Que jamás, para hacer un alarde de ingenio en una frase acertada y aplaudida, nos ensañemos los unos con los otros manchando al prójimo con la baba de nuestra jocosidad mundana.

Jamás seremos tan felices como cuando amemos y seamos amados y sólo en el amor podremos hallar el goce del bienestar supremo.

Que no sea, pues, nuestro amor una ficción, ya que él es la vida dignificándonos y sublimándonos.

.....
Por eso la guerra debe ser abolida, anatematizada, abominada. El amor es algo positivo, mas en la guerra todo es negativo; — negación de las puras normas de la moral cristiana, negación del progreso, negación de la civilización, negación de la Santidad del Derecho y de la Justicia, negación de la dignidad humana, en una palabra.

La guerra sólo es lícita en el caso de defensa de la integridad del territorio nacional, y aun así, sólo a falta de otro medio más factible para conjurar el peligro. Es el ejemplo conocidísimo de la legítima defensa en el derecho individual.

En todos los demás casos sin excepción, la guerra es repugnante y amoral, y quienes la procuran, declaran o mantienen, deben ser puestos en la picota como enemigos de la humanidad.

Para los que claman contra la guerra, alentándola privadamente por así convenirles a sus agios, negocios y ambiciones — venta a mohatra que realizan con las vidas del prójimo, vendiendo, teniendo prevenido quien compra a menos precio — ningún castigo imaginable es suficiente.

El respeto al individuo tiene que ser reconocido ante todo, sin sensiblerías ni exageraciones, pero también sin atropellos ni violencias.

La vida de un hombre es más sagrada que todos los derechos de un monarca a reinar sobre su pueblo.

La libertad de un pueblo, más que todas las conveniencias, razones y secretos de Estado.

Pensemos siempre — plagiando una bella frase conocida — que una sola gota de sangre de un semejante, vertida por arma homicida, debiera

ser suficiente para enrojecer de vergüenza a la humanidad toda, si la humanidad fuese capaz de avergonzarse.»

En el Paraninf de la nostra Universitat, tingué lloc el diumenge dia 14 del corrent, la sessió de clausura del Congrés Universitari Català, quals sessions ordinàries s'havien celebrat en el Saló doctoral.

Ha obtingut un veritable èxit el tal Congrés, en el que ha regnat per part dels congressistes un esclatant entusiasme. Actes d'aquesta mena, constitueixen veritables manifestacions de cultura i són ademés una excel·lent preparació per la nostra joventut estudiosa. Com digué el Dr. Pi i Suñer en l'esmentada sessió de clausura, ha estat admirable la confraternitat que ha regnat entre professors i alumnes en tots els actes del Congrés, del que en surtirà a no dubtar-ho, una Universitat educadora de la joventut conservadora de l'idealitat i cultura catalanes.

Han pres part activa i directa en les tasques del Congrés, els Srs. Carreras Artau, Pi i Suñer, Bosch Gimpera, Bellido, Cuello, Layret, Batista, Balta, Trias, Codolà, Corominas, Mirabet, Negre, Puig, Euras, Cabré, Nicolau d'Oliver i molts altres. Les proposicions més lloables són a nostre entendre, les que tendeixen a estimular les pròpies energies amb la relació directa i el contacte amb professors i centres docents d'altres països de més sòlida cultura, assimilant-la a la nostre.

Ha donat a l'Ateneu Enciclopèdic Popular, la XII Conferència del cicle que sobre excursionisme i coneixements afins ve celebrant la secció d'Excursions d'aquell popular Centre de cultura, En Jaume Massó i Torrents. Va glosar el conferenciant amb eloqüents paraules les bel·leses de la natura, enquadrant la seva visió poètica del camp i de la muntanya, dels arbres i de les fonts, en els encisos i emocions agradoses d'un dia d'excursió. Al final de la conferència interessantíssima tota, va llegir algunes poesies originals adequades a l'acte. La concurrència li va premiar la tasca amb vius aplaudiments.

També el dimecres dia 10, en Josep M.ª de Sucre, donà una altra conferència del cicle, ocupant-se de «Acció Social de l'Excursionisme».

El dissabte, dia 6, en Bofill i Matas desenrotllà a la Joventut Nacionalista de Vallcarca la seva Conferència sobre el tema «L'Imperatiu Nacionalista». Es de tot punt difícil fer tan sols un extracte d'aquella memorable conferència, ni ens ho permet l'espai destinat a la nostra *Crònica Regional*. Sols direm, que feu veure clarament el Sr. Bofill, com el nacionalisme avui dia, forma ja en el programa de tots els partits de Catalunya, com si tractessin d'estirar un tros de la barrada bandera, encara que en temps no llunyans l'haguessin combatut i despreciat. En mig d'una xardorosa ovació fa constar que si el nacionalisme fos una capa, ja ens l'haurien presa. Fou coronada la Conferència amb entusiastes aplaudiments, essent el senyor Bofill felicitadíssim.

El nostre estimat confrare *La Veu de Catalunya*, en son nombre del dia 9, publica un excel·lent article tractant del català com idioma cooficial en les escoles

de Catalunya, signat per en Tomàs Vicens, i del qual, per sa extraordinària importància, reproduïm el següent fragment:

«La llengua és l'instrument viu de tota nacionalitat i el seu progrés assenyala la prosperitat dels habitants pels quals és parlada. Doncs té res de particular que nosaltres els catalans, que formem un poble al qual no's pot negar un accentuat progrés cultural, industrial, etc., volgüem dignificar més la nostra llengua, demanant que es declari cooficial en les nostres escoles? La nostra demanda marxa parel·lela amb el nostre aludit avenç. No en tenim prou amb enaltir en Jocs Florals, Acadèmies, Congressos, etc. Volem que figuri en les nostres escoles amb caràcter oficial. El concedir tal demanda no és perill per a la desaparició de la unitat nacional; ans al contrari, és fomentar el seu progrés, l'harmonia, la bona relació que deu presidir entre els diferents troços de un tot.»

Ha finit les seves tasques l'Assemblea d'Organització Jurídica. Veu's-aquí el text integral de les conclusions acordades:

I

L'Assemblea proclama la necessitat de que la vida jurídica espanyola sigui regulada per lleis que s'adaptin a la manera de ser Espanya.

L'Assemblea afirma que no s'hi adaptin les que la regulen imposant als diferents territoris que l'integren un règim jurídic divers del que correspon a la seva manera de ser.

II

La manera de ser d'un territori, no pot exterioritzar-se donant lloc a dues vides jurídiques que es contradiguin o desnaturalitzin mutuament.

Per tant, l'Assemblea afirma que la vida jurídica d'un territori no pot ser regulada alhora per dos règims jurídics que mútuament es contradiguin o desnaturalitzin.

III

La vida jurídica d'un territori és una unitat que no pot dividir-se apriorísticament en modalitats completament deslligades l'una de l'altra: per la qual cosa l'Assemblea afirma, que un règim jurídic no queda circumscrit a regular la vida jurídica del territori al qual correspon, estrictament en sa modalitat civil, sinó en totes les modalitats que afecten sa vida civil; i que té, per tant, la mateixa substantivitat, completitud i extensió de la vida jurídica a que dona lloc la manera de ser del territori.

IV

Un règim jurídic no queda circumscrit a ésser un conjunt de fórmules de Dret sense altra raó de subsistència i relació entre si que la purament externa: les fórmules de Dret no són més que fórmules d'exteriorització de la substantivitat del règim; i com que aquesta no pot deixar d'ésser una unitat, perquè és impossible que en cap de ses manifestacions sigui la contradicció de si mateixa;

L'Assemblea afirma que no poden ésser part d'un règim jurídic les fórmules de Dret que explícitament o implícitament el contradiguin.

V

El conjunt de fórmules de Dret en que materialment es concreta un règim, no pot ésser-ne expressió adequada, si no evoluciona de conformitat a la manera com evoluciona la vida jurídica a la qual el règim correspon; la fórmula de Dret, petrificada o evolucionada disconformement, de norma reguladora, queda convertida en instrument de pertorbació;

per la qual cosa l'Assemblea proclama la necessitat de que les fórmules expressives d'un règim jurídic, siguin evolucionades, i ho siguin precisament segons les exigències de la vida jurídica a la qual el règim correspon.

VI

Les fórmules de Dret expressives d'un règim, no poden ésser concretades, evolucionades, ni interpretades segons les exigències de la vida jurídica al qual el règim correspon, si l'orgue concretador, evolucionador i interpretador, és estrany a ella, o és informat per esperit divers del que la informa;

per la qual cosa l'Assemblea afirma, que no es pot considerar que les lleis reguladores de la vida jurídica d'un territori le regulen de manera adequada, si no reconeixen que la concreció, evolució i interpretació autèntica de les fórmules de Dret en què s'exterioritza un règim, és funció especial d'orgues que estiguin compenetrats amb la vida jurídica del territori al qual el règim correspon, i informats del mateix esperit que la informa; i no consagren, per tant, sa existència i funcionament.

VII

La vida jurídica d'un territori no queda circumscrita a ésser una manifestació de vida de caràcter exclusivament tècnic;

per la qual cosa l'Assemblea afirma que l'orgue que tingui per funció concretar, evolucionar i interpretar autènticament les fórmules de Dret en què s'exterioritza un règim, ha d'estar integrat alhora per tots els elements tècnics necessaris per a exercir-la adequadament, i pels que de fet encarnin la vida jurídica del territori en ses diverses modalitats.

VIII

Dret no pot ésser sinònim de violència,

per la qual cosa l'Assemblea afirma que el fet de que visquin dintre la unitat política d'un Estat territoris diversos, no pot justificar el de que es violenti la vida jurídica d'un o alguns d'ells imposant-los integralment o parcial el règim jurídic d'un o alguns d'altres.

IX

El fet de que els territoris que conviuen dintre la unitat política d'un Estat tinguin règims jurídics diversos, no fa impossible el de que sense violentar la seva vida jurídica, ni contradir l'esperit que la informa, coincideixin en regular algunes de ses modalitats amb fórmules de Dret idèntiques;

per la qual cosa l'Assemblea afirma que el fet de que els territoris que conviuen dintre la unitat política de l'Estat espanyol, tinguin règims jurídics diversos, no fa impossible que en la regulació de determinades modalitats jurídiques arribin alguns d'ells o tots ells a la unitat jurídica, basada, no en la imposició a tots ells de fórmules úniques, sinó en l'armònica coincidència de tots ells en regular les esmentades modalitats amb les mateixes fórmules de Dret.

X

No és possible considerar l'Estat com una entitat abstracta, de vida totalment deslligada de la dels diversos territoris que l'integren, ni a cada un d'aquests sense relació amb els altres;

per la qual cosa l'Assemblea afirma la necessitat de que les lleis reguladores de la vida jurídica espanyola, reconeixin l'existència de un orgue adequat per articular la satisfacció de les necessitats jurídiques de l'Estat amb la de la vida jurídica dels diversos territoris que l'integren, i les coincidències de tots aquests en regular diverses modalitats amb les mateixes fórmules de Dret.

XI

No és possible que un orgue exerceixi adequadament la funció que motiva sa existència, si no té els elements necessaris per a exercir-la adequadament;

per la qual cosa l'Assemblea afirma que no pot ésser orgue adequat per articular la satisfacció de les necessitats jurídiques de l'Estat amb la de la vida jurídica dels territoris que l'integren, i les coincidències de regulació de tots ells, el que no sigui integrat a l'hora per elements que representin l'Estat, i elements compenetrats amb la vida jurídica de cada un dels territoris que la integren.

XII

Un règim jurídic sols té efectivitat en quant s'aplica; i en conseqüència, no es pot dir que les lleis reguladores de la vida jurídica de un territori, la regulen de manera adequada, si obliguen a fer-ne aplicació per medi de lleis adjectives o instruments que el contradiguin o desvirtuin precisament en el moment en que s'aplica.

Per tant l'Assemblea afirma també que no poden ésser lleis adjectives d'un règim, ni instruments adequats per aplicar-lo, les que el contradiguin o desvirtuin, o els que l'apliquin contradint-los o desvirtuant-lo.

XIII

Per exigència de la seva pròpia naturalesa, les lleis adjectives s'han de adaptar a la manera d'ésser de les substantives que adjectiven, per a regular segons ella l'actuació externa del judici, i determinar la competència i imperi del jutjador.

Per tant, l'Assemblea afirma que en cas de disconformitat entre la llei substantiva i adjectiva, no pot aquesta prevaldre contra aquella, sinó que és l'adjectiva la que s'ha d'adaptar a la substantiva.

XIV

La finalitat a què deuen la seva existència els organismes que són instruments d'aplicació del Dret, és l'ha d'ésser instruments de satisfacció de les necessitats jurídiques del territori en el qual funcionen.

Per tant, l'Assemblea afirma que no poden correspondre degudament a la finalitat per la qual existeixen, si no estan compenetrats en son sentir, manera d'actuar i de parlar amb la manera d'ésser del territori en el qual funcionen; i que en cas d'inadaptació, no ha de pertorbar-se ni violentar-se fins adaptar-se a la manera d'ésser i funcionar d'ells, sinó que són els instruments que s'han d'adaptar a les necessitats jurídiques.

XV

A reserva de tots els drets històrics dels diferents territoris es reconstituirà la regulació de la vida jurídica espanyola sobre les bases següents:

I

A cada un dels territoris que, convivint dintre la unitat política de l'Estat espanyol, tenen règim jurídic propi o modalitats de vida pròpia, s'hi podrà constituir una Comissió jurídica, atenent a aquestes bases:

Dues a més d'aquestes comissions, podran mancomunar-se per a fins legals seus concrets o fusionar-se per mitjà d'acord pres segons l'estatut en les disposicions legals reguladores, així com també tractar entre elles les diferents qüestions que pel degut compliment del llur encàrrec creguin necessari.

II

Les Comissions estaran constituïdes o representades per tècnics del territori i per tots aquells que, per la seva història, treballs, estructura i actuació, puguin ésser qualificats de genuïna encarnació d'alguna de les forces vives o modalitats de vida jurídica del territori.

Tots els representants tindran iguals drets i categoria. Una vegada constituïda la Comissió, les qüestions relatives al dret d'estar representat a la Comissió, a la seva pèrdua i exercici, seran resoltes per la Comissió mateixa, atenent a les disposicions reguladores aplicables.

III

Les Comissions formularan els seus reglaments de funcionament; nomenaran els membres que hagin de compondre el seu Consell permanent i els que hagin de representar-lo en la Comissió jurídica general; i podran nomenar les ponències i subcomissions que creguin oportunes.

Les Comissions tindran personalitat oficial, amb els drets i prerrogatives inherents a ella, la facultat d'adquirir, i estaran autoritzades per arbitrar els cabals necessaris per a subvenir a les necessitats de la seva existència i funcionament, i a les de les oficines de treball i publicacions que hagin de sostenir i realitzar.

IV

Seràn funcions de cada una de les Comissions:

Formular les regles de Dret integrants del règim jurídic del territori i les de sa aplicació.

Formular les evolucions i supressions que hagin de sofrir les ja existents.

Formular les adaptacions, adicions i supressions que hagin de sofrir, per a que s'avinguin amb la manera d'ésser del territori, les disposicions legals de caràcter general, les adjectives de caràcter també general i les de organització i funcionament dels Tribunals, el Notariat, el Registre de la Propietat i els Col·legis d'Advocats.

Interpretar autènticament, i sense prejudicar l'aplicació concreta de la fórmula interpretada, les regles de Dret constitutives del règim jurídic del territori, i les modificacions de les generals vigents en el territori.

Exercir les demés per a les quals estiguin autoritzades.

V

Les Comissions seran representades pel president del Consell permanent i actuaran en ple i per mitjà d'aquest Consell.

Serà de incumbència de les Comissions en ple, sancionar les propostes que li faci el Consell permanent, i encomanar-li les actuacions reglamentàries que cregui oportunes.

Serà de incumbència del Consell permanent exercir les funcions pròpies de les Comissions, a excepció de les especialment reservades a elles en ple, i portar a compliment sos acords.

Les Comissions en ple es reuniran quan ho cregui oportú el Consell permanent o un terç al menys dels membres que la constitueixen en ple.

VI

Els textos sancionats i les modificacions i adaptacions sancionades per la Comissió en ple seran comunicats al Govern per a que els declari vigents en el territori al qual la Comissió correspon.

El Govern, dintre els sis mesos següents a la comunicació, deurà fer la declaració de vigència, senyalar a la Comissió peticionària les reformes que hi cregui oportunes, o declarar-les inacceptables.

Si el Govern dintre aquests sis mesos següents a la Comunicació no els declara inacceptables, senyala a la Comissió peticionària les reformes que hi cregui oportunes, o declara vigents, es considerarà que queden promulgades i es publicaran a la *Gaceta* de Madrid, o en els Butlletins oficials que es publiquin al territori.

Si el Govern senyala a la Comissió peticionària determinades reformes i aquesta les accepta íntegrament, dintre els 30 dies següents a aquell en que la Comissió comunicui l'acceptació, el Govern deurà declarar-les vigents, i en cas de no fer-ho es consideraran promulgades i es publicaran a la *Gaceta* o als Butlletins oficials del territori.

Sempre que les peticions de la Comissió hagin de tenir forma de llei, o sempre que, encara que no l'hagin de tenir, el Govern les declari inacceptables, o a la Comissió no accepti les reformes que el Govern li senyali, aquest deurà portar la petició al Parlament dintre els sis mesos o quan el Parlament funcioni, si ho fa amb posterioritat a aquell espai de temps.

Les Comissions no podran demanar al Govern que reformi per al seu territori textos vigents per tot Espanya en virtut de concordats amb la Santa Seu o convenis internacionals amb altres Estats.

Quan la petició de la Comissió no faci referència a lleis sancionades pel Parlament, sinó que es contregui a demanar reformes o adaptacions per al territori en disposicions ministerials promulgades per tot Espanya, si la petició és feta en el període que hi ha entre la promulgació i la vigència, els textos o disposicions als quals la petició faci referència, ínterinament deixarà d'entrar en vigència en els territoris de la Comissió peticionària i s'aplicarà a les reformes o adaptacions ço que es signa anteriorment.

VII

Tindran personalitat per a demanar a les Comissions que interpretin autènticament textos legals vigents, les Diputacions Provincials del territori, la Mancomunitat, si s'hi ha constituït, l'Audiència, els jutjats de primera instància, l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació, els Col·legis d'Advocats, el Col·legi Notarial i la majoria dels Advocats en exer-

cici dintre la demarcació d'un partit judicial en aquells partits on no estiguin constituïts en Col·legi.

Les Comissions sols podran interpretar per si mateixes els textos vigents exclusivament en el seu territori. Per a interpretar les reformes vigents en el territori de textos generals per tot Espanya, deurán abans consultar la Comissió jurídica general.

VIII

Es constituirà una Comissió jurídica general, composta de membres representants del Govern i elegits per ell i membres representants de la vida jurídica territorial.

Serán membres de la Comissió en representació de la vida jurídica territorial els Presidents de les Comissions territorials constituïdes; i en aquells territoris en els quals no hi hagi constituïda una Comissió un representant nomenat pel Col·legi d'Advocats de la població en la qual radiqui l'Audiència territorial.

El Govern nomenarà directament set membres representants seus.

En allò que no s'estableix diferencialment, la Comissió general es constituirà i actuarà segons l'estatut per les generals.

IX

Serán funcions de la Comissió general, en harmonia amb l'estatut en aquestes bases, les que actualment estan confiades a la Comissió central de codis i les que corresponen a les Comissions territorials quan facin referència a interessos generals o afectin a més d'una regió.

X

L'estatut en aquestes bases és a reserva i sense perjudici de les facultats que tenen o puguin tenir la Mancomunitat de Catalunya, la Diputació foral de Navarra i les Diputacions d'Alava, Biscaia i Guipúscoa.

XI

Es constituïran immediatament les comissions d'Aragó, Illes Balears, Catalunya, i de la regió formada per Alava, Guipúscoa, Navarra i Biscaia.

XII

La comissió d'Aragó en ple estarà constituïda per un representant de la Diputació provincial de Saragossa, un de la d'Osca i un de la de Terol; un de l'Audiència territorial de Saragossa, que deurà ésser magistrat; un de l'Ajuntament de Saragossa, un del d'Osca i un del de Terol; un dels ajuntaments de més de 10,000 habitants i un dels ajuntaments de menys de 1,000; un de la «Real Academia Jurídico-Práctica Aragonesa»; un per cada un dels Col·legis d'advocats constituïts al territori; un pel Col·legi de Notaris; un pels advocats i notaris de cada un dels partits judicials on no hi hagi constituït col·legi d'advocats; un pels col·legis de procuradors constituïts en el territori; un per la Facultat de Dret de Saragossa; un per la «Real Sociedad Económica de Amigos del País» de Saragossa i un per la de Terol; un per la «Cámara Agrícola del Alto Aragón»; un per la «Cámara Agrícola» de Saragossa; un per la «Cámara de Comercio» de Saragossa; un per la «Cámara de Comercio» d'Osca, un per la «Casa de Ganaderos»; un per la «Asociación de Labradores»; un per la «Real Maestranza de Caballería» de Saragossa; un pels Centres d'Estudis regio-

nals constituïts per les corporacions oficials a Aragó i un per les corporacions de regants de Saragossa.

XIII

La comissió de les illes Balears en ple estarà constituïda per un representant de la Diputació de Balears; un de l'Audiència territorial, qui deurà ésser magistrat; un del Col·legi d'Advocats de Palma, un dels advocats i notaris del partit judicial de Manacor, un dels advocats i notaris del partit judicial d'Inca, un del Col·legi de Procuradors i un de l'Ajuntament de Palma; un pels altres ajuntaments de més de 1,000 habitants de la mateixa; un de la Cambra de Comerç de Palma, un de la Societat Económica d'Amics del País de Palma, un de la Societat Arqueològica Luliana de Palma, un dels sindicats agrícoles de Mallorca; dos pels ajuntaments de la illa de Menorca; un per la Cambra de Comerç de Mahó; un per l'«Ateneo Científico-Literario» de Mahó; dos pels ajuntaments de la illa de Eivissa i un per la Cambra de Comerç d'Eivissa.

Atenent a que a Catalunya està constituïda la Mancomunitat, aquesta serà la que exercirà a Catalunya les funcions consignades en aqueixes bases per a la reforma i evolució del règim jurídic.

XV

Tenint en compte el règim especial de la regió constituïda pels territoris d'Alava, Guipúscoa, Navarra i Biscaia, la Comissió corresponent a ells serà formada pels representants de les corporacions i entitats que determinin les Diputacions d'Alava, Guipúscoa i Biscaia i la Diputació foral de Navarra.

XVI

Es aspiració de l'Assemblea que en els altres territoris, especialment a València i Galícia, es constitueixin les respectives Comissions com més aviat millor.

En aquells territoris en els quals els elements representatius de les forces vives o de les modalitats de vida jurídica pròpia no estiguin associats en deguda forma o no puguin nomenar els llurs representants en el termini de tres mesos, farà el nomenament dels seus representants directament el Govern, fins que puguin organitzar degudament la llur representació.

BASES TRANSITÒRIES

I

Es aspiració de l'Assemblea que les Comissions que es constitueixin estudiïn quines són les fórmules de Dret en les quals poden coincidir, sense pertorbar la manera de ser del territori el qual corresponen, ni contràdix l'esperit que informa la vida jurídica, per arribar, tant com sigui possible en aqueixes condicions, a una unitat de regulació basada en la coincidència dels diferents territoris, en l'adopció de fórmules idèntiques en aqueixes regulacions.

II

Els representants de les corporacions oficials que han assistit a l'Assemblea sotmetran aqueixes Bases a la ratificació de dites corporacions.

CONFERÈNCIA. — El Sr. Valentí i Camp donà el dia 2 del present mes d'abril una conferència a l'Ateneu Barceloní sobre Ellen Gray, la renomada escriptora sueca.

Reproduí i comentà paràgrafs de les obres de aquesta distingida dama, cantant la dona futura, conscient i equilibrada, que serà el fruit de l'aplicació d'alts principis pedagògics i socials, i qual tipus de dona perfecte, es presenta avui sols aproximadament.

ELS INADAPTATS: No són pas els normals els que han regirat el món tantes vegades, fent noves constitucions. Mes els homes normals són els que les mantenen.

L'inadaptat és aparentment l'home de tasca negativa; és a l'oposició i diuen que no pot sortir-ne. És el censor. Emperò a l'oposició hi han els renovadors veritables, homes incapaços de sotmetre's a ses mateixes inspiracions esdevingudes lleis.

Són els inadaptats com l'inventor que deixa la seva obra a l'espai sens portar-la a flor de terra i a l'alcanç de la mà. Sols l'home que viu estrictament sotmès als còdics és capaç de recollir les engrunes que deixa el geni; i no cal despreciar al geni per son gest de perdonar-les — que res hi ha d'això, — ni a l'home que se aterra a les despulles. Ells dos ens donen l'equilibri.

Trotski, diuen que vol portar la revolució a l'Alemanya. Els francesos varen portar-la a tot el món. Doncs aquestos que fan les revolucions no poden fer-les sense les gentes que es diuen d'ordre, promptes a mantenir ço que s'estableix i aquestes no podrien

justificar l'estatisme a que s'entreguen sense les tasques generoses dels que feren les revolucions.

JOAN PLANELLA

(De *Juventut*, periòdic de Manresa).

Nota al vuelo. — En un lugar de la Mancha de cuyo nombre no quiero... o lo mismo da que sea de la Mancha o de Extremadura o Salamanca, ocurrió el siguiente hecho: Tres sacerdotes dando generosa su mano a pobres labradores sindicados formando un total de unos 50, fueron a Madrid para obtener de unos grandes terratenientes que arrendaran sus tierras a dichos labradores a fin de que éstos las cultivaran y explotaran con mayor provecho para amo y labrador, pero redimiéndose de la mísera condición de mal pagados jornaleros. La contestación del propietario o propietarios fué seca y clara: que no querían entenderse más que con un solo arrendador y que el precio de arrendamiento debía ser casi triple del que había sido hasta entonces. Es la repetición de otros casos análogos. El poderoso, el influyente, mirando fríamente su negocio sin sentir la más mínima emoción por el pobre jornalero que le da valor a la tierra y a quien priva de toda satisfacción física ni moral. He aquí una de las múltiples formas de la impía e injusta organización social actual.

Bibliografia

En aquesta secció donarem compte de tots els llibres dels quals ens sien enviats dos exemplars.

En esta sección daremos cuenta de todos los libros de los cuales nos sean mandados dos ejemplares.

Nostres lectors saben que hem donat coneixement del treball magistral de l'eminent escriptor anglès Mr. H. Wells referent a la Societat de les Nacions basada en tribunals d'arbitratge. La important publicació catalana *La Revista* publica en son darrer número el text complet següent així aquesta revista la norma que té adoptada de reproduir i donar compte de les més vivents manifestacions del pensament modern a l'estranger. Recomanem, doncs, la lectura de l'esmentat document als qui no l'hagin ja vist en publicacions estrangeres.

La «Editorial Catalana, S. A.» (Escudellers, 10, bis), ve de dia en dia perfeccionant les seues publicacions *La Veu de Catalunya*; la *Biblioteca Literària*, *Enciclopèdia Catalana*, un volum mensual; el magazine *D'Act d'Altà*; *Agricultura*, quinzenal, i *Economia y Finances*, quinzenal. A molts llegidors els plauria encare més

veure el diari *La Veu de Catalunya* imprès amb caràcters de lletra i color del paper més clar; res sedueix tant i invita a l'amable lectura com aquests requisits.

Heus aquí una llista dels volums de publicació efectiva o immediata:

Eneida, Virgili, traducció de Mossèn Llorenç Riber, Mestre en Gai Saber (dos volums).

Coriolà, Shakespeare, traducció de D. Magí Morera i Galícia.

Odissea, Homer, traducció de D. Carles Riba Bracons (dos volums).

Novel·les, Joaquim Ruyra.

Rob Roy, Walter Scott.

Històries màgiques, Andersen.

Les mil i una nits.

Les Grans esperances de Pip, Dickens.

La Filla del Capità, A. Pouckine.

Sakuntala, Kalidasa.

La Conversió de Joana, George Elliot.

Earsàlia, Lucà, traducció de Mossèn Llorenç Riber, Mestre en Gai Saber.

Ilíada, Homer, traducció de D. Carles Riba Bracons (dos volums).

Edip Rei. — *Edip a Colonna*. — *Antígona*, Sòfocles.

Càntic de Nadal, Dickens, traducció de D. Josep Carner, de l'Institut d'Estudis Catalans.

Pel ferro i pel foc, Sienkiewicz, traducció de D. Pere Muntanola (dos volums).

Crònica, Muntaner, revisada en el seu text primitiu.

Faust.—Hermann i Dorotea, Goethe.

La Divina Comèdia, Dant.

El Paradís perdut, Milton.

Himnes, Prudenci, traducció de Mossèn Miquel Costa i Llobera, Mestre en Gai Saber.

International Conciliation. Publicació mensual de la «American Association for international conciliation». —New-York.—City.—Associació altament filantròpica i humanitària.

Catalana. Revista Setmanal, edició de *La Il·lustració Catalana*, Mallorca, 287. Es apareguda el 1er d'Abril i ofereix text nodrit de bons escriptors catalans, ant es adeptes.

Dott. Eduardo Scotti. Ens envia un conte o folletí, escrit en italià, traducció d'una llegenda castellana. Es estat editat a Nàpols per l'impremta de *L'Eco della Cultura* i duu per títol *Il Cavaliere d'Olmedo*.

La publicació *Els Amics d'Europa* reproduceix les bellíssimes gloses de Xenius llegides darrerament per aquest en el Foyer Français. Seguim espiritualment

adherits a les fulles esmentades, inspirades en l'ideal filosòfic de «l'Unitat moral d'Europa».

El n.º 31 de la *Revista Quincenal* (4.º tomo) contine interesantíssims treballs de actualitat, firmados por escritores de primer orden. Júzguese de su importancia por el siguiente sumario:

- I. CONDESA DE PARDO BAZÁN, Catedrático de la Universidad Central. *El ideal clásico: Andrés Chénier*.
- II. MAURICIO LEGENDRE. *El sentimiento religioso en la España de nuestros días según Miguel de Unamuno*.
- III. JUAN DE HINOJOSA. *Los testigos de una juventud*.
- IV. MANUEL MARINEL-LO. *La Juventud catalanista*.
- V. FR. MARIANO G. DE ANDOIN, Franciscano. *Más sobre «Ortodoxia»*.
- VI. M. SANCHEZ IZQUIERDO, Catedrático de la Universidad de Zaragoza. *Del método y plan en la enseñanza del Derecho canónico despues de la publicación del nuevo Código*.
- VII. ANTONIO DE VALBUENA. *En defensa del idioma*.
- VIII. JUAN DOMÍNGUEZ BERRUETA. *Glosas a la intuición bergsoniana*.
- IX. J. M. RAMOS Y LOSCERTALES. *Revista de Revistas*.
- X. VARIOS. *Memento*.
- XI. PEDRO SANGRO Y ROS DE OLANO. *Crónica general*.

HOJAS SUPLEMENTARIAS.—Nuestros colaboradores. — Libros nuevos. — Libros recibidos.

Pensión escolar para hijos
de
Industriales y Comerciantes

Instituida en 1884 en el

Colegio Modelo de Internos

PEDAGOGÍA PSÍQUICA

DR. MARTORELL-FONT

Correspondiente del "Institut pour enfants arriérés
Lindenhof", Oftringen (Suiza) y de la REAL y NACIONAL
A. B. E. por R. O. de 1909, en

SAN FELIU DE LLOBREGAT

(A treinta minutos de tren de Barcelona. — 32 trenes diarios)

Reedificado expresamente con todo confort pedagógico

Grandes patios de recreo, jardín extenso, excursiones al monte, duchas, luz y timbres eléctricos.—Gimnasia sueca, canto, sport y baños con agua caliente y fría.—Sistemas psíquico-fisiológico-pedagógicos.—Inspección médico-religiosa.—Profesorado idóneo y titular

Enseñanza preparatoria • Escuela práctica de Comercio
• Idiomas • Música • Peritos mecánicos-electricistas •
Correos • Ingreso a Ingenieros Industriales • Mecanografía
Estenografía

Pida usted prospecto-reglamento al Director-Técnico.

Despacho en el Colegio de 10 a 12 únicamente.—Los domingos y los miércoles de 12 a 13 en el Hotel Paris, Casañas, 4, Barcelona.

MESSIDOR

REVISTA MENSUAL

REGIONALISME
SOLIDARITAT INTERNACIONAL
IBERISME

SOSCRIPCIÓ:

Barcelona, regions ibèriques i Portugal, 12 números..... 2'30 pts.

Etranger, 12 números..... 3'00 frs.

ANUNCIS:

OFICINES:

Rosselló, 166—Telèfon G. 791—Barcelona

:: URALITA ::

El mellor material per a teulades

IMPERMEABLE
INCOMBUSTIBLE
ETERN

ROVIRALTA & C.^A, ENGINEYERS

Plaça Antoni Lopez, 15, pral. — Telèfon 1644 A

BARCELONA

ROVIRALTA

Nouvel Hotel Meublé

Calle Santa Ana, 20 (afuente a la Rambla) **BARCELONA**

DE PRIMER ORDEN

COMPLETAMENTE NUEVO

Espléndidos salones. ✦ Ascensor eléctrico. ✦ Calefacción central. ✦ Agua corriente, caliente y fría, en todas las habitaciones. ✦ 60 balcones al exterior. ✦ Magníficas habitaciones con cuarto de baño. Espaciosas habitaciones comunicables para familias. ✦ Salón de peluquería. ✦ Omnibus e intérprete en las estaciones y muelles.

RESTAURANT

SERVICIO SELECTO

Dirección telegráfica y telefónica: NOUVEL

TELÉFONO NÚM. 1288 A.

PRECIOS MODERADOS